

КОНТРОЛІНГ В УПРАВЛІННІ ТОРГОВЕЛЬНИМИ МЕРЕЖАМИ: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА*

Монографію М. В. Тарасюка присвячено актуальній теоретичній та прикладній проблемі – дослідженню методологічних основ контролінгу та розробленню практичних рекомендацій щодо його впровадження в управління торговельними мережами.

Торговельний бізнес є важливою складовою соціально-економічної системи держави, він впливає на рівень життя населення та забезпечення сталого розвитку будь-якої країни.

У нашій державі умови ведення торговельного бізнесу постійно ускладнюються, що, з одного боку, спричинено негативним впливом світової фінансово-економічної кризи, а з іншого – посиленням конкуренції та зростанням вимог споживачів до якості обслуговування та обсягів торговельних і супровідних послуг. Полегшити управління торговельним бізнесом можна завдяки запровадженню контролінгу.

Нові завдання та проблеми, які виникають перед менеджерами та власниками вітчизняних суб'єктів торговельного бізнесу актуалізують впровадження контролінгу в управління ними та розвиток контролінгового інструментарію.

Суб'єкти мережевого торговельного бізнесу становлять значну частку в загальній кількості суб'єктів підприємництва в нашій державі, але розробка теоретико-методологічних проблем контролінгу в торговельній сфері на сьогодні залишається однією з найменш досліджених наукових проблем.

У торговельному бізнесі зайнята значна кількість населення України, саме це й актуалізує пошук та впровадження сучасних інструментів управління персоналом і стимулювання діяльності співробітників. Найбільш ефективно організувати цей процес у торговельному бізнесі можна за допомогою впровадження контролінгу.

* *Тарасюк М. В.* Контролінг в управлінні торговельними мережами: теорія, методологія, практика : монографія / М. В. Тарасюк. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. — 548 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 450–504 (719 назв). 300 пр. — ISBN 978-966-629-437-4.

Монографія складається з чотирьох частин. Автором висвітлено широке коло теоретико-методологічних і практичних питань щодо розвитку контролінгу на сучасних торговельних підприємствах. У першій частині досліджено становлення контролінгу в торговельному бізнесі України, історичні аспекти його розвитку в управлінні суб'єктами господарювання; надано визначення контролінгу в управлінні торговельними мережами; визначено його місце в управлінні; обґрунтовано систему цілей, об'єкти та принципи контролінгу; визначено підсистеми, види та форми контролінгу в торгівлі тощо. Перша частина дозволяє сформулювати уявлення про цю управлінську категорію в мережевому торговельному бізнесі.

У другій частині обґрунтовано етапи впровадження та механізм функціонування контролінгу в торговельних мережах; визначено основні показники оцінки діяльності торговельної мережі, а також особливості реалізації управлінських функцій планування та контролю, що дозволяє забезпечити ефективне функціонування цієї управлінської технології в торговельних мережах.

Третя частина розкриває сутність та елементи інформаційного забезпечення контролінгу; особливості врахування факторів зовнішнього середовища торговельної мережі, а та-

кож особливості управлінського обліку в умовах контролінгу; механізми оптимізації системи інформаційних потоків, що забезпечує пошук, збирання, групування, аналітичну обробку, зберігання та поширення інформаційних даних щодо основних показників діяльності суб'єкта мережевого торговельного підприємництва.

У четвертій частині обґрунтовано місце підрозділу контролінгу в організаційній структурі торговельної мережі; визначено основні засади організації роботи підрозділу контролінгу; наведено бізнес-модель торговельної мережі; визначено особливості формування звітності служби контролінгу, а також розроблено методологічні засади оцінки ефективності контролінгу в торговельних мережах.

Результати дослідження теоретико-методологічних проблем контролінгу, висвітлені у монографії, мають не тільки наукову цінність, а й дають змогу успішно розв'язувати проблеми, пов'язані із застосуванням на практиці механізму та інструментарію контролінгу. Серед результатів дослідження особливу практичну цінність мають: рекомендації автора щодо структурно-логічної послідовності впровадження контролінгу, формування механізму його функціонування; система основних показників торговельних мереж; інструментарій контролінгу в

торгівлі; формування системи інформаційного забезпечення контролінгу та його автоматизації; організація моніторингу факторів зовнішнього середовища та управлінського обліку; формування пакету внутрішньокорпоративних регламентуючих документів щодо контролінгу; розроблена автором модель компетенцій контролерів; позиціонування служби контролінгу, її складу та структури в торговельних мережах.

Монографія містить положення, що мають наукову новизну. Автором було вдосконалено визначення терміну "контролінг", запропоновано нові форми організації та об'єкти контролінгу; розширено перелік його функцій; розроблено статико-динамічну бізнес-модель та модель компетенцій контролерів, які доцільно використовувати в практичній діяльності торговельних мереж. Монографія підготовлена за результатами опрацювання широкого кола наукових праць вітчизняних і зарубіжних дослідників, зокрема: А. Андронові, Ю. Аніскіна, А. Карминського, А. Пав-

лової, Є. Печатнової, О. Терещенка, Д. Хана, С. Фалька, Х. Хунгенберга, Н. Шульги та ін.

Разом із тим монографія містить окремі неточності, які мають дискусійний характер. Доречно було б приділити більше уваги проблемам контролінгу не тільки в крупних торговельних мережах, а й у малих і середніх суб'єктах мережевого торговельного бізнесу.

Отже, монографія М. В. Тарасюка є актуальним і комплексним науковим дослідженням, відрізняється глибиною висунутих теоретичних положень і конструктивними практичними рекомендаціями. Вона може стати у нагоді науковцям, викладачам і студентам, а також бути використана у практичній діяльності менеджерами, контролерами і власниками вітчизняних суб'єктів торговельного бізнесу.

*Білорус О. Г.,
д. е. н., професор,
член-кореспондент НАН України*